2018-24-0152-00193
Skrivelse af 3. september 2018 fra Fyns Politi
Et slagtesvin med et ca. 50 cm stort lyskebrok blev transporteret til slagtning adskilt fra andre svin. Svinet var gangbesværet, havde skrævende benstilling på bagbenene og understillede forben.

Rådet udtalte:

Af politiets fremsendelsesbrev fremgår, at Rådet i sin besvarelse bedes forudsætte:

1. At forløbet har været som beskrevet i udkast til anklageskrift, af hvilket det fremgår, at *"besætningsejer (svineproducent), transportør, og chauffør d. 25. november 2016 fra kl. ca. 15.00 var ansvarlige for, at dyret, der var gangbesværet af et ikke under 50 cm langt og betændt lyskebrok og endvidere havde bughindebetændelse omkring tyndtarmen, erhvervsmæssigt er transporteret på lastbil fra tiltalte 1's ejendom … til slagteriet …, hvortil transporten ankom kl. ca. 19.00…"*
2. *"At det omhandlede slagtesvin hos producenten har været holdt isoleret i sygesti med blødt underlag og strøelse i en periode frem til d. 25. november 2016, hvor dyret blev transporteret til slagteriet i isolation fra andre dyr."*
3. *"At rådets medlemmer har set de foreliggende videooptagelser fra slagteriet."*

<u>*Spørgsmål 1:*</u>
Kan den gennemførte transport på ca. 4 timer (kl. 15.02 - 18.57) i sig selv være forklaringen på, at vurderingen af dyrets tilsyneladende velbefindende er forskellig ved henholdsvis på- og aflæsning?

Svar ad 1:
Det fremgår af anmeldelse af 1. december 2016, at embedsdyrlægen ved det levende syn på slagteriet observerede en gris med et meget stort lyskebrok. Grisen blev transporteret adskilt fra de andre dyr. Ved den kliniske undersøgelse af grisen kunne det konstateres, at *" broksækken var overordentlig stor, og langs siden sås udvidede, blodfyldte vener, som tegn på en øget fysiologisk aktivitet. Grisen var tydeligt gangbesværet både p.g a. brokkets størrelse og dets vægt. Den unormale benstilling viste sig ved, at dyrets bagben skrævede meget, både ved gang og stående, og at såvel for- og bagben var understillede... Brokket kom nemt i svingning, når dyret bevægede sig lidt. Når grisen ikke bevægede sig fremad, trippede den på bagbenene som tegn på smerte eller ubehag..)."*

Det fremgår endvidere, at der ved undersøgelse af slagtekroppen efter den slagtemæssige behandling, fandtes følgende: *"Omkring tyndtarmen sås lokal bughindebetændelse, og et stykke af tyndtarmen var vokset fast (adhærance) til broksækken - formentlig ved lyskekanelens munding i bughulen… Slagtekroppens muskulatur fandtes lokalt (kam og mørbrad) degenereret (bleg, væskedrivende PSE)…."*

Ved transport vil på- og aflæsning samt kørslen i sig selv være belastende for de transporterede dyr. På det foreliggende grundlag finder Rådet det overvejende sandsynligt, at grisens almentilstand er blevet forværret under transporten som følge af brokkets størrelse, vægt og de beskrevne komplikationer, herunder at broksækken fremstod rød og spændt med tydeligt fremtrædende vener, var fyldt med en stor mængde rødgul væske, og at tyndtarmen var vokset fast til broksækken.

Grisen har under transporten endvidere været begrænset i forsøg på at holde balancen grundet den afvigende benstilling og det meget store, tunge lyskebrok, der har udsat den for risiko for stød mod vognens sider, samt træk i tarmene som følge af vognens bevægelser.

Spørgsmål 2:
Hvilken betydning har det haft for grisen, at brokket "var fyldt med en stor mængde rødgul væske (blod blandet med betændelsesekssudat)", og er en sådan lidelse i kraft af særlige ydre kendetegn (misfarvning, hævelse eller andet) kendelig for personer, der har håndteret grisen?

Svar ad 2:
Det fremgår af anmeldelsen, at der ved undersøgelse af slagtekroppen efter den slagtemæssige behandling fandtes følgende:, *"Brokket var ikke under 50 cm langt. Det vejede 22,4 kg og var fyldt med en stor mængde rødgul væske (blod blandet med betændelsesekssudat). Efter tømning af broksækken vejede den 8,6 kg."*

Betændelsesprocesserne (bughindebetændelse) har ført til sammenvoksninger af tarmslynger og fortykkelse af tarmvæggen. Den kliniske betydning af bughindebetændelsen knytter sig bl.a. til udbredelsen, varigheden og graden af betændelsesforandringerne, og kan have givet anledning til tydelig adfærdsændring hos grisen eksempelvis i form af nedsat appetit, passivitet og uvillighed til at søge fodertruget ved fodringstid, samt stående med opkneben bug og nedadhængende hale.

Rådet finder, at den store mængde væske og de konstaterede betændelsesforandringer ved lyskebrokket har medført lidelse og væsentlig ulempe, samt med stor sandsynlighed periodevis smerte for grisen i både stående, liggende og gående tilstand, bl.a. som følge af tyngden imellem dens ben, den tilstedeværende bughindebetændelse samt vævsspænding og træk i huden på broksækken, der ved leveringen til slagteriet fremstod rød i forhold til den øvrige hudflade og med synligt fremtrædende vener.

Lægges ovennævnte og svar ad 1 til grund, finder Rådet, at lyskebrokket har været tydeligt og let erkendeligt ved de daglige tilsyn i besætningen, og at grisens situation for længst skulle have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at aflivning, alternativt slagtning på stedet, havde fundet sted inden lidelsen havde nået det konstaterede omfang.

Spørgsmål 3:
Har den af embedsdyrlægen konstaterede, lokale bughindebetændelse sammenhæng med brokket?

Svar ad 3:
Ja. Bughindebetændelse er en kendt komplikation til såvel navle- som lyskebrok.

Spørgsmål 4:
Hvilken betydning har bughindebetændelsen haft for grisen, og er en sådan lidelse i kraft af særlige ydre kendetegn (misfarvning, hævelse eller andet) kendelig for personer, der har håndteret den?

Svar ad 4:
Se svar ad 2.

Spørgsmål 5:
Er rådet enig med embedsdyrlægen på slagteriet i, at grisen var transportuegnet - og skyldes i givet fald denne vurdering brokket og/eller de påviste betændelsestilstande?

Svar ad 5:
Se svar ad 6.

Spørgsmål 6:
Kan slagtesvin - på trods af indholdet af rådets generelle udtalelse af 2. december 2008 - efter en konkret vurdering, foretaget af producent og/eller chauffør, anses for transportegnet f.eks. med henvisning til iagttagelser af dyrets bevægelsesmønster, jfr. udtalelsens punkt 2?

Svar ad 6:
Rådet anser grise med store navle- eller lyskebrok og deraf følgende bevægelseshæmning og/elle randre tegn på komplikationer som indeklemning eller bughindebetændelse for uegnede til transport. Sådanne grise skal afvises inden transporten og aflives i besætningen.

Rådet finder, at et lyskebrok af en størrelse på ikke under 50 cm i længden med en vægt på 22,4 kg er en tilstand, der alene grundet brokkets størrelse og vægt vil have givet anledning til åbenlyst erkendeligt gangbesvær og ændret benstilling hos grisen, og som på et langt tidligere tidspunkt burde have givet besætningsejeren anledning til at foranledige, at den var blevet aflivet i besætningen alternativt hjemmeslagtet. Rådet finder, at den pågældende gris efter en konkret vurdering, ikke kunne anses som værende transportegnet.

Spørgsmål 7:
Har den gennemførte transport efter rådets vurdering udsat dyret for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 7:
Lægges sagens akter, det medsendte billedmateriale, samt svar ad 1-6 til grund, finder Rådet, at grisen ikke burde være transporteret til slagteriet heller ikke som skånetransport. Som det fremgår af de medsendte videoklip, har grisen med det store, tunge lyskebrok været tydeligt

bevægelseshæmmet. Ved at være læsset og transporteret i den beskrevne tilstand har grisen været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og dermed for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 8:
Er manglende aflivning i tiden forud for transporten efter rådets opfattelse udtryk for uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 8:
Rådet skal anføre, at grise med store brok kræver ekstra opmærksomhed og påpasselighed fra staldpersonalets side ved det daglige tilsyn af det enkelte dyr. Grise, hvor broklidelsen medfører dårligt almenbefindende, væksthæmning eller tydelig bevægelseshæmning, skal aflives straks.

Lægges sagens akter, det medsendte billedmateriale, samt svar ad 1-7 til grund, finder Rådet, at grisens situation for længst burde have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Uagtet at grisen har været i sygesti, har den i tiden forud for transporten været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke er behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens behov. Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 9:
Giver sagen rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 9:
Der skal henvises til Rådets udtalelse af 2. december 2008 om svin med store/komplicerede navle- eller lyskebrok, samt Rådets redegørelse af 17. februar 2009 om transport af syge eller tilskadekomne produktionsdyr inkl. heste.

Afgørelse:
Tiltalte besætningsejer blev straffet med bøde på 20.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 28 stk. 2, jf. stk. 1, jf. stk. 9 og stk. 11, jf. § 1 og § 2 samt Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter artikel 3 litra b og artikel 8 stk. 1, jf. bilag I, kapitel 1 punkt 1 og 2, jf. Justitsministeriets (nu: Miljø- og Fødevareministeriets) bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport (med senere ændringer), jf. § 35 stk. 1 nr. 1, jf. stk. 2 samt Justitsministeriets (nu: Miljø- og Fødevareministeriets) bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5, jf.§ 19 stk. 1, jf. stk. 2.

Tiltalte transportør blev straffet med bøde på 20.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 28 stk. 2, jf. stk. 1, jf. stk. 9 og stk. 11, jf. § 1 samt Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter artikel 3 litra b og artikel 6 stk. 3, jf. bilag I, kapitel 1 punkt 1 og 2, jf. Justitsministeriets (nu: Miljø- og

Fødevareministeriets) bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport (med senere ændringer), jf. § 35 stk. 1 nr. 1, jf. stk. 2.

Tiltalte chauffør blev straffet med bøde på 10.000 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 28 stk. 2, jf. stk. 1, jf. stk. 9, jf. § 1 samt Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter artikel 3 litra b og artikel 8 stk. 1, jf. bilag I, kapitel 1 punkt 1 og 2, jf. Justitsministeriets (nu: Miljø- og Fødevareministeriets) bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport (med senere ændringer), jf. § 35 stk. 1 nr. 1, jf. stk. 2.

Forvandlingsstraffen for chaufførens bøde var fængsel i 10 dage.